

Insändare Sydöstran 20260316

Heléne Björklund: Nu börjar en ny oro

Förra veckan fyllde mitt yngsta barn 18 år. Det är en milstolpe för alla föräldrar. Det är mitt fjärde barn så jag har varit med om det förr.

Myndig. Får fatta egna beslut. Tar körkort. Plötsligt försvinner kontona från mammas insyn på banken(!). Ungen får rösta, resa, gå på krogen och bestämma själv. En av mina söner bokade en resa med kompisar och meddelade lugnt att han inte längre behövde fråga mig...

Men den här 18-årsdagen var annorlunda.

Inte bara för att hon är min yngsta. Utan för att hon har en grav intellektuell funktionsnedsättning. Hon kan inte läsa. Inte prata. Inte ta hand om sig själv. Hon behöver hjälp med precis allt. Hon kommer aldrig boka en resa med kompisar.

Men det finns annat som oroar.

Det blir ett större steg när hon blir myndig. För hon kan fortfarande inte fatta sina egna beslut.

Då måste någon annan göra det.

Att vara funkisförälder är ett liv med mycket oro och ständig kamp, men också med ett ansvar som aldrig tar slut. Man hjälper in små stela fingrar i vantar. Byter blöja på nätterna. Känner efter om hon fryser, har ont eller är hungrig. Man lär sig tolka sådant som inte uttalas av barnet. Man blir sitt barns röst.

Och samtidigt måste man bli expert på myndigheter, lagar och rättigheter. Slås för beslut. Överklaga. Försöka förstå system som inte alltid är byggda för verkligheten. Nu är det dags för oss att ansöka om god man.

Det har varit en av mina stora rädslor hela hennes liv. För samtidigt som samhället måste kunna hjälpa så läser man om övergrepp. Om människor som utnyttjas ekonomiskt eller far illa på andra sätt. Människor som inte själva kan berätta.

Den oron finns nog hos de flesta funkisföräldrar. Vad händer den dag vi inte längre kan skydda våra barn själva?

Därför behövs bättre regler. Det handlar egentligen bara om att man ska kunna lita på systemet.

Mitt barn kan inte sporta på lovet eller ta bussen själv som andra 18-åringar. Och vi funkisföräldrar får aldrig den där friheten som andra föräldrar kan känna när barnen blir stora. Vi måste alltid fortsätta passa tider och hämta och lämna våra barn. För våra ungar kan inte gå hem själva. Inte ta bussen. Inte cykla till en kompis.

Nu börjar en ny fas för oss. Med en 18-åring som är vuxen på pappret men fortfarande ett litet barn i livet. Jag lär återkomma till vilka nya utmaningar det innebär.

Ett samhälle ska mätas i hur vi behandlar dem som behöver oss mest.

Helene Björklund